

ДЕНЧО МАРЧЕВСКИ РЪЦЕТЕ НА МАМА

chitanka.info

Намерих в старата ракла увеличена фотография.

Мама, вече седемдесетгодишна. Очите ѝ, малко хлътнали, гледат спокойно и примирено. Изпод черната забрадка се подават бели коси. Дрешката ѝ старомодна, пристегната в кръста, удължена и надиплена. Ръкавите бухнали в раменете, утеснени дори до китките на ръцете.

Ръцете на мама...

Когато бях малък, обичах да се заглеждам в тях: такива подвижни, с тънки пъргави пръсти. Меки ръце, спокойни — от тъмно до тъмно все заети с работа.

Едва първи петли пропели, мама вече се е вдигнала от леглото. В просъница чувам как пръстите ѝ леко пропляскват по ситото: пресяват брашно за хляба.

— Спи — усмихната пошепва мама, като вижда, че я гледам, подал глава изпод чергата. — Щом замеся тестото, ще отделя и за клинче.

А клинчето това са две триъгълни питки, замесени с яйце. Върху долната питка се посипва надробено сирене. После се захлупва с горната. Мамините пъргави пръсти подвиват краищата на двете питки, та ги слепват една с друга. Още веднъж намазват с разбит жълтък от яйце... и клинчето е готово за печене.

Навън още е тъмно, но мама не ляга да подремне, залавя се за друга работа. Най-често, докато бухне тестото за хляба, тя забожда на пояс хурката. Вретеното бръмчи, спуща се чак до пода, като източва тънката, добре усукана нишка. А случва се и друго: докато аз спя, мама зърнала крака ми, подал се изпод чергата. Отзад над петата — дупка на чорапа. Мама е оставила хурката, вдянала е конец в иглата. И ей го моя крак върху коляното ѝ. Случайно иглата ме бодва. Аз трепвам, отварям очи. Мама слага пръст на устни: „Ш-шт!“ И ме дарява с такава кротка усмивка, че аз спокойно се отпуцам, а сънят отново ме понася на крилете си.

Съмнало-несъмнало, додето ние се обличаме, мамините ръце отново са потънали в тестото. Хлябовете са размесени, наредени върху дългата дъска, посипана с брашно, завити с пещимала. Навреме трябва да се отнесат във фурната. Там чакат и други жени. Разприказвали са се затуй-онуй, но мама не обича да се застоява на празни приказки. Бърза да се върне в къщи. Чака я станът.

Обичах да се заглеждам в ръцете на мама, когато тя тъчеше. Тия сръчни ръце, които живо премятат совалката. И неведнъж съм въздъхвал заедно с мама, когато тя, уморена, изправя наболял гръб, а пръстите на дясната ѝ ръка избърсват потно чело, прорязано от тънки бръчки.

Поотраснал бях, когато забелязах такива бръчки и по ръцете на мама. Виждаха се и подутини по коленцата на пръстите. Една сутрин мама улови погледа ми върху ръцете си, устните ѝ болезнено трепнаха:

— Толкоз мъка се е събрала в тия ръце...

— Каква мъка?

— Когато още поотрастеш, ще разбереш.

Но аз почнах да разбирам, преди да бях напълно пораснал. Жал ми беше да гледам просмуканите от прането ръце, закоравелите от дръжката на мотиката длани, ревматичните възли по пръстите.

Мама рядко отпускате за почивка ръце. Все имаше да свърши някоя работа из къщи. Потърсваше и дребна услуга. Аз не се лениях, помагах ѝ каквото можех. Но понякога „нямах време“, както се случи през онзи злополучен следобед...

Ръмеше дъжд. Мама шеташе около огнището — мъчеше се да разпали огъня. А съчките бяха мокри от дъжда, не искаха да пламнат, само димяха.

— Иди под сайванта, насечи някоя суха вършина — обърна се към мене мама, като бършеше с престилка очи, насълзени от лютивия дим.

В това време аз подреждах марки в моя албум. Ядосвах се, че една марка се беше подгънала.

— Не чуваш ли? — повтори мама.

— Чувам, ама не мога.

— Казвам ти, иди!

— Не мога! Лазар ме чака!

А мама пак настоя:

— Мене пък обедът ме чака. Как да стотвя без огън?

— Ами като бързам? — отвърнах аз, без да вдигам глава от албума.

Ядосан натиснах марката. Долният ѝ край се откъсна.

— И-их, бе, мамо, гледай на, заради тебе ми пропадна най-ценната марка!

Мама нищо не рече, само уморено изпъшка:

— Е, тогаз сама ще ида да насека сухи дърва.

Не я погледнах, когато тя излезе.

— Такава марка! — ядосах се пак. — Едвам я измолих от Лазар!

Дочух ударите на брадвата, но не се помръднах да ида при мама.

Неочаквано откъм сайванта долетя остър вик. Сърцето ми подскочи в гърдите. Изтичах навън:

— Мамо!

Заварих я пред дръвника с брадва в ръка. Другата си ръка държеше протегнатата напред. От малкия ѝ пръст капеше кръв.

— Мамо! — проплаках. — Какво стана?

— Тичай горе! В долапчето има памук. И шишето с ракия донеси от лавицата. Тичай!

Докато след малко заливахме с ракия премазания пръст и го завивахме с памук, мама стискаше зъби да не вика от болка.

— Как тъй се случи? — запитах разтреперан.

— Едно желязо падна от гредата.

— Ама аз, мамо, заради марката...

— Нищо, нищо. Дано намериш друга, да заместиш скъсаната.

— По-добре да бях дошъл да насека дървата...

— По-добре щеше да бъде. Недей се коси, и без моето преполовено кутре мога да си гледам работата. Само ти да ми растеш здрав и разумен!

Ръцете на мама...

На снимката те ясно се виждаха — сбръчкани, сгърчени, с премазан малък пръст, спокойно отпуснати на колената ѝ. Но, струваше ми се, все ги гледах заети с работа — те, ръцете на моята грижовна майка.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.